

TƯ TƯỞNG CỦA V.I.LÊNIN, HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ SỰ VẬN DỤNG CỦA ĐẢNG TA TRONG THỜI KỲ ĐỔI MỚI Ở VIỆT NAM

TS PHẠM VĂN DỰ
ThS TRẦN THỊ HỒNG NHUNG
Trường Đại học Sao Đỏ

♦ **Tóm tắt:** Công tác xây dựng Đảng là một trong những nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, có ý nghĩa sống còn, quyết định sự tồn tại và khẳng định vị thế cầm quyền, vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản. Bài viết phân tích, làm rõ tư tưởng của V.I.Lênin, Hồ Chí Minh về xây dựng chính Đảng vô sản kiểu mới và sự vận dụng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong thời kỳ đổi mới ở nước ta.

♦ **Từ khóa:** V.I.Lênin; Chính Đảng vô sản; Hồ Chí Minh; Xây dựng Đảng.

Ngày nhận: 07-01-2022

Ngày thẩm định: 17-02-2022

Ngày duyệt đăng: 02-06-2022

1. Những nguyên lý của V.I.Lênin về xây dựng chính Đảng vô sản kiểu mới

Tư tưởng của V.I.Lênin về xây dựng chính Đảng vô sản kiểu mới được thể hiện ở nhiều tác phẩm của Ông, song tập trung chủ yếu trong hai tác phẩm *Làm gì* (1902) và *Một bước tiến, hai bước lùi* (1904). Qua hai tác phẩm này, V.I.Lênin chỉ rõ những nguyên lý cơ bản để xây dựng chính Đảng vô sản kiểu mới - chính Đảng của giai cấp công nhân.

Thứ nhất, chính Đảng vô sản là đội tiên phong của giai cấp công nhân

Trong *Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản*, C.Mác và Ph.Ăngghen khẳng định, Đảng Cộng sản là đội tiên phong của giai cấp công

nhân, lãnh đạo giai cấp công nhân thực hiện sứ mệnh lịch sử của mình¹. Tiếp thu di sản lý luận của chủ nghĩa Mác, V.I.Lênin khẳng định: “Thật vậy, không được lẫn lộn đảng, tức là đội tiên phong của giai cấp công nhân, với toàn bộ giai cấp”². Và, “Nhưng người nào nghĩ rằng, dưới chế độ tư bản chủ nghĩa, hầu như toàn bộ giai cấp, hay toàn bộ giai cấp một ngày kia sẽ đủ sức vươn mình lên đến chỗ đạt tới trình độ giác ngộ và tích cực của đội tiên phong của mình, của Đảng dân chủ - xã hội của mình, thì người ấy sẽ mắc cái bệnh của Ma-ni-lốp và “chủ nghĩa theo đuôi”³. Ông còn chỉ ra rằng, nếu chúng ta quên mất giữa đội tiên phong và tất cả quần chúng hướng theo

đội tiên phong đó, nếu chúng ta quên mất rằng đội tiên phong thường xuyên phải có nghĩa vụ nâng các tầng lớp ngày càng đông đảo đó lên trình độ tiên tiến, nếu xóa bỏ sự khác nhau giữa những người gần gũi với đảng và những người đảng viên, giữa những phần tử giác ngộ và tích cực với những người giúp đỡ ta là một sai lầm rất lớn⁴.

Theo V.I.Lênin, Đảng không chỉ là đội tiên phong của giai cấp mà còn là *tổ chức cao nhất của giai cấp công nhân*. Đảng có tổ chức chặt chẽ, kỷ luật nghiêm minh và liên hệ mật thiết với giai cấp và quần chúng nhân dân. Ông nhấn mạnh rằng, tổ chức là một vũ khí và không có vũ khí nào là tốt hơn sự tổ chức: “Tính tự giác của đội tiên phong còn biểu hiện ở chỗ là nó biết tự tổ chức. Mà sau khi đã được tổ chức, nó có một *ý chí thống nhất*, và ý chí thống nhất ấy của một nghìn, một trăm nghìn, một triệu người tiên tiến sẽ *trở thành* ý chí của giai cấp”⁵ và “Chúng ta là đảng của giai cấp, bởi vậy *hầu như toàn bộ giai cấp* (và trong thời kỳ chiến tranh, trong thời kỳ nội chiến thì toàn bộ giai cấp không trừ một người nào cả) cần phải hoạt động dưới sự lãnh đạo của đảng ta, phải triệt để siết chặt hàng ngũ chung quanh đảng”⁶. Vì vậy, V.I.Lênin yêu cầu tất cả các đảng viên và tổ chức đảng phải nêu cao tinh thần kỷ luật và tính tôn nghiêm của tổ chức: “Cấm những tiểu tổ riêng lẻ hoặc những cá nhân không cho họ “tự coi mình là một bộ phận của đảng” là một công việc có thể làm được và cần thiết, khi những tiểu tổ và cá nhân ấy làm thiệt hại đến sự nghiệp của đảng, làm đòi bại đảng và phá hoại tổ chức của đảng”⁷.

Tính tổ chức tạo nên sức mạnh cho Đảng, đồng thời chống lại sự dao động tiểu tư sản, chống lại những hủ tục lạc hậu, bệnh hẹp hòi, bệnh kinh nghiệm... Trong tác phẩm *Làm gì?*, V.I.Lênin nhấn mạnh: “Nếu không có một tổ chức vững mạnh, thành thực đấu tranh chính trị trong bất cứ hoàn cảnh nào, thời kỳ nào thì không thể nói đến một kế hoạch hoạt động có hệ thống, được soi sáng bằng những

nguyên tắc vững chắc và được thực hiện một cách triệt để”⁸.

Thứ hai, chính Đảng kiểu mới lấy chủ nghĩa Mác làm nền tảng tư tưởng

Trong tác phẩm *Làm gì?*, V.I.Lênin khẳng định: “Bây giờ đây, chúng tôi chỉ muốn vạch ra rằng *chỉ đảng nào được một lý luận tiên phong hướng dẫn thì mới có khả năng làm tròn vai trò chiến sĩ tiên phong*”⁹, bởi lý luận là kim chỉ nam cho hành động cách mạng, nên “Không có lý luận cách mạng thì cũng không thể có phong trào cách mạng”¹⁰. Theo V.I.Lênin, nền tảng lý luận của chính Đảng vô sản là chủ nghĩa Mác: “Chủ nghĩa Mác là lý luận của phong trào giải phóng của giai cấp vô sản”¹¹. Bởi, chủ nghĩa Mác được hình thành, phát triển với những điều kiện và tiền đề về kinh tế - xã hội; khoa học tự nhiên; lý luận. Từ thực tiễn xã hội và phong trào công nhân các nước châu Âu, C.Mác và Ph.Ăngghen đã nghiên cứu và xây dựng chủ nghĩa xã hội khoa học - hệ thống lý luận khoa học, ngọn cờ tập hợp lực lượng của giai cấp vô sản, cơ sở để chính Đảng kiểu mới vạch ra cương lĩnh hành động, giải phóng giai cấp, giải phóng nhân dân khỏi ách áp bức của chủ nghĩa tư bản, xây dựng thành công xã hội cộng sản chủ nghĩa. Là đội tiên phong của giai cấp, có lý luận của chủ nghĩa Mác soi đường, Đảng luôn trung thành tuyệt đối với sự nghiệp của giai cấp công nhân. Để làm được điều này, V.I.Lênin yêu cầu: “Chủ nghĩa Mác giáo dục đảng công nhân, giáo dục đội tiên phong của giai cấp vô sản, đội tiên phong này đủ sức nắm chính quyền và *dẫn dắt toàn dân* tiến lên chủ nghĩa xã hội, đủ sức lãnh đạo và tổ chức một chế độ mới, đủ sức làm thầy, làm người dẫn đường, làm lãnh tụ của tất cả những người lao động”¹².

Thứ ba, chính Đảng vô sản kiểu mới được tổ chức theo nguyên tắc tập trung dân chủ

Nguyên tắc tập trung dân chủ chi phối toàn bộ hoạt động xây dựng tổ chức và hoạt động, vừa đảm bảo cho Đảng thống nhất ý chí và

hành động vừa phát huy dân chủ, quy tụ được sức mạnh, trí tuệ của tập thể trong hoạt động của Đảng. Để thực hiện nguyên tắc này, chính Đảng vô sản phải vạch ra được Cương lĩnh, Điều lệ, kỷ luật Đảng, cơ quan lãnh đạo thống nhất, trên cơ sở thiêu số phục tùng đa số, cấp dưới phục tùng cấp trên, đảng viên phục tùng tổ chức. V.I.Lênin viết: “*trước kia* đảng ta chưa phải là một khối chính thức có tổ chức, mà chỉ là một tổng số những nhóm riêng biệt và do đó, giữa các nhóm ấy không thể có những quan hệ nào khác, ngoài sự tác động về mặt tư tưởng. Hiện nay, chúng ta đã trở thành một Đảng có tổ chức, điều đó có nghĩa là chúng ta đã tạo ra một quyền lực, biến uy tín về tư tưởng thành uy tín về quyền lực, khiến cấp dưới phải phục tùng cấp trên của Đảng”¹³. Để phát huy tốt nguyên tắc tập trung dân chủ, V.I.Lênin chỉ ra rằng: “cần phải để cho tất cả đảng viên được hết sức tự do phê bình các cơ quan Trung ương và công kích các cơ quan trung ương... Giờ đây Ban chấp hành Trung ương vẫn tuyên bố rằng Ban Chấp hành sẽ lắng nghe những lời phê phán chống lại mình và thấy rằng việc tự do trao đổi các ý kiến là một bảo đảm để tránh được những thiếu sót có thể mắc phải của các cơ quan Trung ương”¹⁴.

Thứ tư, chính Đảng vô sản phải liên hệ chặt chẽ với giai cấp công nhân và quần chúng nhân dân lao động, tích cực kết nạp đại biểu ưu tú của giai cấp công nhân và nhân dân lao động vào Đảng

Phải gắn bó chặt chẽ với giai cấp công nhân, với quần chúng nhân dân lao động thì chính Đảng vô sản kiểu mới mới có khả năng đoàn kết được giai cấp và các giai tầng khác đấu tranh đánh đổ chủ nghĩa tư bản, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội. V.I.Lênin viết: “Muốn trở thành một Đảng dân chủ - xã hội, thì cần phải được sự ủng hộ của chính giai cấp”¹⁵ và “Hãy để cho tất cả những công nhân nào đã hiểu được sự cần thiết phải đoàn kết lại để đấu tranh chống bọn chủ và chính phủ, tham gia nghiệp đoàn”¹⁶. Theo V.I.Lênin, điều

đáng sợ nhất và nguy hiểm nhất là sự cắt đứt liên lạc với quần chúng. Đặc biệt, khi trở thành Đảng cầm quyền, việc xa rời quần chúng, bệnh quan liêu, cửa quyền... rất dễ xuất hiện, cần phải đấu tranh để loại bỏ điều này, nếu không sẽ gây nguy hại cho Đảng.

Hơn nữa, chính Đảng vô sản kiểu mới phải tích cực kết nạp những đại biểu ưu tú của giai cấp công nhân và nhân dân lao động vào Đảng để tăng thêm sức mạnh của Đảng, đồng thời, phải “đuổi” ra khỏi Đảng những phần tử thoái hóa biến chất để làm cho Đảng trong sạch, vững mạnh, xứng đáng với vai trò là đội tiên phong của giai cấp.

Thứ năm, phê bình và tự phê bình là quy luật phát triển của Đảng

Đảng và từng đảng viên phải luôn có ý thức phê bình và tự phê bình, dám chỉ ra những sai lầm, khuyết điểm để sửa chữa. Đây là quy luật quan trọng cho sự phát triển của Đảng. Đảng công khai thừa nhận những sai lầm là tiêu chí quan trọng để đánh giá xem Đảng đó có thực sự là Đảng mác xít hay không: “Thái độ của một chính Đảng trước những sai lầm của mình là một trong những tiêu chuẩn quan trọng nhất và chắc chắn nhất để xem Đảng ấy có nghiêm túc không và có thực sự làm tròn nghĩa vụ của mình đối với giai cấp mình và đối với quần chúng lao động không. Công khai thừa nhận sai lầm, tìm ra nguyên nhân sai lầm, phân tích hoàn cảnh đã đẻ ra sai lầm, nghiên cứu cẩn thận những biện pháp để sửa chữa sai lầm ấy, - đó là dấu hiệu chứng tỏ một Đảng nghiêm túc, đó là Đảng làm tròn những nghĩa vụ của mình”¹⁷.

Thứ sáu, Đảng vô sản kiểu mới phải có tinh thần quốc tế vô sản

Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân là xóa bỏ chế độ áp bức bóc lột, xóa bỏ chế độ tư bản, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản trên phạm vi toàn thế giới. Để làm được điều này, các chính Đảng vô sản phải có tinh thần quốc tế vô sản. V.I.Lênin viết: “Liên minh với những người cách mạng trong

các nước tiên tiến và với tất cả các dân tộc bị áp bức, chống bọn đế quốc chủ nghĩa thuộc bất cứ loại nào, đó là chính sách đối ngoại của giai cấp vô sản”¹⁸, điều này thể hiện bản chất và tinh thần quốc tế vô sản của giai cấp công nhân cũng như của Đảng vô sản kiểu mới.

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh thường xuyên chăm lo xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh. Người vận dụng sáng tạo những nguyên lý của V.I.Lênin về xây dựng chính Đảng vô sản vào xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam, thể hiện trên các nội dung sau:

Thứ nhất, xây dựng Đảng về chính trị và tư tưởng

Hồ Chí Minh khẳng định, Đảng Cộng sản Việt Nam là Đảng của giai cấp công nhân Việt Nam và toàn thể nhân dân lao động, Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động. Người viết: “Đảng là đội tiên phong của vô sản giai cấp, phải thu phục cho được đại bộ phận giai cấp mình, phải làm cho giai cấp mình lãnh đạo được dân chúng”¹⁹ và “Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam”²⁰. Vì vậy, để xây dựng Đảng vững mạnh về chính trị và tư tưởng, Đảng phải thường xuyên giáo dục, bồi dưỡng, nâng cao trình độ lý luận cho cán bộ, đảng viên: “Mỗi cán bộ, mỗi đảng viên phải *học lý luận*, phải đem lý luận *áp dụng vào công việc thực tế*”²¹. Hồ Chí Minh yêu cầu, cán bộ, đảng viên khi học lý luận thì phải đem lý luận áp dụng vào công việc, vào thực tiễn đời sống xã hội.

Đối với Hồ Chí Minh, xây dựng Đảng về tư tưởng trước hết phải xác lập được hệ tư tưởng và thế giới quan của giai cấp công nhân. Người khẳng định: “Ai tin theo chủ nghĩa cộng sản, chương trình Đảng và Quốc tế Cộng sản, hăng

hái tranh đấu và dám hy sinh phục tùng mệnh lệnh Đảng và đóng kinh phí, chịu phần đấu trong một bộ phận Đảng thời được vào Đảng”²². Hồ Chí Minh đặt ra yêu cầu đối với toàn Đảng và mỗi cán bộ đảng viên phải luôn luôn học tập, tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin, giác ngộ lý tưởng, giác ngộ giai cấp, làm cho lý tưởng cộng sản thấm nhuần vào giai cấp công nhân, nhân dân lao động chân chính và toàn thể dân tộc. Chỉ có như vậy mới giải phóng được dân tộc, giải phóng được giai cấp khỏi ách áp bức thực dân và xây dựng thành công xã hội mới - xã hội xã hội chủ nghĩa.

Thứ hai, xây dựng Đảng về tổ chức

Tiếp thu, kế thừa, phát triển tư tưởng của V.I.Lênin về xây dựng Đảng, Hồ Chí Minh khẳng định, sức mạnh của Đảng là sức mạnh của kỷ luật, của hệ thống tổ chức từ cấp chi bộ đến Trung ương. Trong đó, Người đặc biệt coi trọng vai trò của chi bộ, bởi chi bộ là cơ sở để xây dựng lên toàn bộ hệ thống tổ chức của Đảng, là cấp tổ chức sâu rộng nhất, bám sát các lĩnh vực của đời sống xã hội, là cầu nối giữa Đảng với nhân dân. Người viết: “Chi bộ là nền móng của Đảng, chi bộ tốt thì mọi việc sẽ tốt”²³, “Để lãnh đạo cách mạng, Đảng phải mạnh. Đảng mạnh là do chi bộ tốt. Chi bộ tốt là do các đảng viên đều tốt”²⁴ và “Đối với Đảng ta, xây dựng chi bộ tốt, cho vững mạnh là một việc vô cùng quan trọng”²⁵.

Trong nội dung xây dựng Đảng về tổ chức, công tác cán bộ là cái gốc của mọi công việc. Người viết: “Cán bộ là những người đem chính sách của Đảng, của Chính phủ giải thích cho dân chúng hiểu rõ và thi hành. Đồng thời đem tình hình của dân chúng báo cáo cho Đảng, cho Chính phủ hiểu rõ, để đặt chính sách cho đúng. Vì vậy, cán bộ là cái gốc của mọi công việc”²⁶. Theo đó, tiêu chuẩn lựa chọn cán bộ là: “a) Những người đã tỏ ra rất trung thành và hăng hái trong công việc, trong lúc đấu tranh. b) Những người liên lạc mật thiết với dân chúng, hiểu biết dân chúng. Luôn luôn chú ý đến lợi ích của dân chúng. Như thế,

thì dân chúng mới tin cậy cán bộ và nhận cán bộ đó là người lãnh đạo của họ. c) Những người có thể phụ trách giải quyết các vấn đề, trong những hoàn cảnh khó khăn”²⁷. Như vậy, những cán bộ được Đảng lựa chọn phải là những người trung thành với lý tưởng cách mạng, gắn bó với nhân dân, phục vụ nhân dân, có tư duy sáng tạo, dám nghĩ, dám làm và cùng với đó phải có tính kỷ luật, có như thế mới toàn tâm, toàn ý, tận tâm, tận tình phục vụ nhân dân, xây dựng xã hội mới - xã hội chủ nghĩa văn minh, giàu đẹp.

Thứ ba, xây dựng Đảng về đạo đức

Tại Lễ kỷ niệm 30 năm thành lập Đảng (03-02-1930 - 03-02-1960), Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Đảng là đạo đức, là văn minh”. Đây là một luận điểm hết sức sâu sắc, vừa phản ánh bản chất giai cấp của Đảng, vừa nêu rõ lý tưởng, mục tiêu, phẩm chất của Đảng.

Đảng là đạo đức, là văn minh vì ngoài lợi ích của giai cấp, của dân tộc, của nhân dân thì Đảng không có lợi ích gì khác. Trong tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc*, Người viết: “Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nghĩa vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng”²⁸. Theo Hồ Chí Minh, tư cách của Đảng chân chính cách mạng phải liên hệ mật thiết với quần chúng nhân dân, phục vụ nhân dân, phục vụ giai cấp. Đảng không che giấu những khuyết điểm của mình, không sợ phê bình, Đảng phải nhận khuyết điểm của mình và tự sửa chữa khuyết điểm để tiến bộ. Đồng thời, Đảng phải giữ kỷ luật rất nghiêm từ trên xuống dưới và tẩy bỏ những phần tử hủ hóa ra ngoài. Hồ Chí Minh yêu cầu đối với mỗi đảng viên phải hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân: “Vô luận lúc nào, vô luận làm việc gì, đảng viên và cán bộ phải đặt lợi ích của Đảng ra trước, lợi ích của cá nhân lại sau, [...]. Khi lợi ích chung của Đảng mâu thuẫn với lợi ích riêng của cá nhân, thì phải kiên quyết hy sinh lợi ích của cá nhân cho lợi ích của Đảng”²⁹.

Cán bộ, đảng viên không phải là thánh nhân, họ là con người luôn tồn tại hai mặt tốt, xấu. Vì vậy, Hồ Chí Minh yêu cầu cán bộ, đảng viên của Đảng phải luôn luôn tự rèn luyện, tu dưỡng đạo đức cách mạng với 5 nội dung cơ bản: nhân, nghĩa, chí, dũng, liêm. Theo đó:

Nhân là thật thà thương yêu, hết lòng giúp đỡ đồng chí, đồng bào. Chống lại những biểu hiện tiêu cực có hại cho Đảng, cho dân. Sẵn sàng dấn thân, chịu khổ trước mọi người, hưởng hạnh phúc sau mọi người.

Nghĩa là ngay thẳng, không tư tâm, không làm việc bậy, thấy việc thì làm, thấy việc phải nói.

Trí tức là đầu óc trong sạch, sáng suốt. Biết xem người, biết xét việc, làm những việc có lợi cho dân, cho Đảng.

Dũng là dũng cảm, gan góc, không quản ngại khó khăn gian khổ, dám hy sinh cả tính mạng cho Đảng cho Tổ quốc.

Liêm là không tham địa vị, không tham tiền tài, quang minh, chính đại, không thoái hóa biến chất.

Theo Người, khi cán bộ, đảng viên hội tụ đủ 5 đức đó thì sẽ toàn tâm, toàn ý phụng sự nhân dân, phụng sự Tổ quốc.

3. Xây dựng, chỉnh đốn Đảng trên nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời kỳ đổi mới

Thấm nhuần chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn xác định xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt, thường xuyên, liên tục vừa cấp bách, vừa lâu dài.

Thực tiễn hơn 92 năm lãnh đạo cách mạng, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn coi trọng công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng. Giai đoạn từ năm 1953 đến năm 1956, khi nước ta tiến hành cải cách ruộng đất, bên cạnh những thành công to lớn, Đảng cũng phạm một số sai lầm, khuyết điểm trong công tác chỉ đạo thực hiện. Hội nghị Trung ương 10 khóa II (9-1956) của Đảng đã nghiêm khắc kiểm điểm những sai

lâm, công khai tự phê bình trước nhân dân và tiến hành sửa sai một cách kiên quyết.

Trong công cuộc đổi mới từ năm 1986 đến nay, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn xác định công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng là nhiệm vụ to lớn, quyết định đến uy tín và sức mạnh của Đảng. Khi Việt Nam đẩy mạnh thực hiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, mặt trái của cơ chế thị trường bộc lộ, nhiều cán bộ, đảng viên có sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, Đảng đã kịp thời ban hành các nghị quyết về xây dựng chỉnh đốn Đảng. Nghị quyết Trung 3 khóa VII về *Một số nhiệm vụ đổi mới và chỉnh đốn Đảng* nêu rõ: “Trong Đảng có một bộ phận giảm sút ý chí chiến đấu, phai nhạt lý tưởng, dao động, mất lòng tin, trong đó một số chịu ảnh hưởng của khuynh hướng cơ hội, xét lại, muốn đưa đất nước đi con đường khác; thậm chí đã có người phản bội, đầu hàng. Không ít cán bộ, đảng viên bị chủ nghĩa cá nhân thực dụng cuốn hút, trở nên thoái hóa, hư hỏng. Tệ tham nhũng, hối lộ, buôn lậu, ăn chơi vung phí tài sản của nhân dân rất nghiêm trọng và kéo dài. Những hiện tượng đó gây tác hại lớn, làm tổn hại thanh danh, uy tín của Đảng”³⁰. Vì vậy, Đảng cần “nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, phù hợp với yêu cầu khách quan của cách mạng trong tình hình mới, làm trong sạch đội ngũ cán bộ, đảng viên, bảo đảm thực hiện có kết quả các nhiệm vụ chính trị do Đại hội VII Đảng Cộng sản Việt Nam đề ra, trong đó trọng tâm là phát triển kinh tế, làm cho dân giàu, nước mạnh, giữ vững ổn định chính trị”³¹.

Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII về *Một số vấn đề cơ bản và cấp bách trong công tác xây dựng Đảng hiện nay* nhấn mạnh, cần phải đổi mới công tác giáo dục trong Đảng và trong xã hội về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; Tăng cường công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên; Tập trung chỉ đạo cuộc đấu tranh chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu có hiệu quả;

Thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ, chế độ phê bình và phê bình trong Đảng.

Kế thừa tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tại Đại hội XII, nội dung xây dựng Đảng về đạo đức được đưa thành nội dung riêng, bên cạnh xây dựng đảng về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Chú trọng xây dựng Đảng về đạo đức, Đảng ta chú trọng xây dựng nền gốc tinh thần vững chắc của Đảng, nhất là đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, góp phần làm cho Đảng ngày càng trưởng thành, nâng cao năng lực và sức chiến đấu của Đảng; làm cho Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh, xứng đáng với niềm tin của nhân dân dành cho Đảng.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và chương trình làm việc toàn khóa, Ban Chấp hành Trung ương đã ban hành Nghị quyết 04/NQ-TW, ngày 30-10-2016 *Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ*. Nghị quyết thể hiện quyết tâm chính trị rất cao của Đảng đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong điều kiện mới. Tại Hội nghị này, Đảng đề ra các giải pháp về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng, chính trị, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Đảng giữ vững bản lĩnh chính trị, bản chất cách mạng và khoa học; kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn và ngày càng lớn mạnh. “Đảng nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, đánh giá đúng sự thật. Kết hợp giữa “xây” và “chống” là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách. Từng bước khắc phục những yếu của tổ chức cơ sở đảng; sự thoái hóa biến chất và sự yếu kém của một bộ phận cán bộ, đảng viên”³².

Thấm nhuần những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng chỉnh đốn Đảng, Đại hội XIII của

Đảng tiếp tục khẳng định: “Tăng cường công tác xây dựng chính đôn Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ; nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền sức chiến đấu của Đảng và hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước.... Kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”³³. Ngay sau Đại hội Đảng, tại Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII, Ban Chấp hành Trung ương đã ban hành Kết luận số 21-KL/TW về việc đẩy mạnh xây dựng chính đôn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và Quy định số 37-QĐ/TW về những điều đảng viên không được làm. Đảng Cộng sản Việt Nam đã và đang quyết liệt trong công tác xây dựng chính đôn Đảng, để Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới.

Trên cơ sở nền tảng lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các nghị quyết và chỉ thị của Đảng, công tác xây dựng, chính đôn Đảng đã được các cấp ủy Đảng đặc biệt quan tâm và thực hiện thường xuyên, liên tục từ Trung ương đến các tổ chức cơ sở đảng. Năng lực, sức chiến đấu của các tổ chức đảng được giữ vững và không ngừng đổi mới, niềm tin của quần chúng nhân dân đối với Đảng ngày một nâng cao xứng đáng với câu nói của Chủ tịch Hồ Chí Minh “Đảng là đạo đức, là văn minh”.

Tóm lại: Những quan điểm của V.I.Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng chính đôn Đảng vô sản kiểu mới vẫn còn nguyên giá trị đối với Việt Nam hiện nay. Trong công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế sâu rộng, Đảng Cộng sản Việt Nam đã và đang lãnh đạo đất nước đạt được nhiều thành tựu trên tất cả các lĩnh vực: Kinh tế, chính trị, văn hóa - xã hội...; vị thế và uy tín của nước ta trên trường quốc

tế ngày càng được nâng cao. Để đi đến thắng lợi cuối cùng, đòi hỏi Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, bảo đảm Đảng là Đảng của giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân lao động để xây dựng một nước Việt Nam hùng cường, sánh vai với các cường quốc năm châu như Chủ tịch Hồ Chí Minh mong ước□

¹ Xem: C.Mác và Ph.Ăngghen, *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 1995, tập 4, tr.615-618.

^{2, 3, 4, 6, 7, 13, 15, 16} V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 8, tr.289; 289; 290; 289; 304; 428-429; 293; 293.

⁵ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 24, tr.47-48.

^{8, 9, 10} V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 6, tr.59-60; 32; 30

¹¹ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 26, tr.281.

¹² V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 33, tr.33.

¹⁴ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 46, tr.430.

¹⁷ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 41, tr.51.

¹⁸ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2005, tập 32, tr. 425.

^{19, 22} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2011, tập 3, tr.3; 5.

²⁰ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2011, tập 2, tr.289.

^{21, 26, 27, 28, 29} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2011, tập 5, tr.274-275; 309; 315; 289; 290-291.

^{23, 24, 25} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2011, tập 15, tr.278; 113; 98.

^{30, 31} Đảng Cộng sản Việt Nam: *Nghị quyết số 03-NQ/TW ngày 26-06-1992 của Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ ba, khóa VII*. Nguồn: www.tulieuvankien.dangcongsan.vn.

³² Đảng Cộng sản Việt Nam: *Nghị quyết số 04/NQ-TW ngày 30-10-2016 của Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ tư, khóa XII*. Nguồn: www.tulieuvankien.dangcongsan.vn.

³³ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. CTQGST, H., 2021, tập 1, tr.229.